

УДК 351.713:347.991

Є. В. Додін

РОЛЬ СУДУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЗАКОННОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

Суди є заключною інстанцією у системі структур, які шляхом застосування заходів державного впливу здійснюють свої повноваження у протидії митній злочинності та порушенням митних правил, забезпеченні законності у правоохоронній діяльності митних органів.

У зв'язку з підвищенням ролі митної справи в економічному та політичному житті України, підвищується роль та місце судів у системі механізму, що забезпечує законність здійснення цієї справи, особливо її правоохоронного сегмента. Увага судової системи до цієї категорії справ має давню історію.

Митні органи завжди розглядалися як органи, наділені державно-владними повноваженнями, у тому числі такими, що дають можливість втручатися у сферу особливих прав та інтересів осіб, що є суб'єктами митної справи. Тому кожна держава, незалежно від рівня її цивілізованості та демократичності, вживала заходів щодо врегулювання стосунків між цими зацікавленими сторонами у митній сфері. Протягом всієї історії вирішення цих проблемних питань стало зрозумілим, що роль арбітра в їх вирішенні може бути віддана судовим органам. Більш того, деякі держави, враховуючи значення судового контролю за діяльністю митної служби, створювали митні суди як окрему гілку судової влади.

Можна нагадати про більш ніж вікове існування у судовій системі держави митних судів. На жаль, в історичній літературі про них не згадується, тому лише вкажемо, що вони виникли у Росії на початку XVIII століття.

До 1727 р. в митних судах розглядалися лише митні спори, що підтверджується пунктом 1.6 регламенту Комерц-колегій 1724 р., в якому зазначено: «Ежели кто, иноземцы или российские купцы, товары свои в таможенных неверно явят, или в неуказанных местах выгружат будут, также как в своих, так и иных купеческих делах, что до таможен-

ного дела касается — в том решение надлежит в таможенных, ежели кто таможенным судом будет недоволен, то апелляции быть в комерц-коллегии. А прочим партикулярным делам, до купечества не касающимся, а именно процессам тяжбыным купеческим, как российского, так и иностранного народа людей, которые до таможен не принадлежат быть» [1]. У статуті про ліхтери та розвантаження морських суден від 17 червня 1727 р. в параграфі 15 також передбачались справи про шкіперів здійснювати в портових митницях усним судом [1].

Наступний крок уряду, спрямований на посилення статусу митного суду, був зроблений 26 серпня 1727 р. У цей день згідно з указом Верховної таємної ради затверджується Статут про митний словесний суд. Відповідно з цим указом при міських ратушах та митницях створювались суди, в яких судочинство здійснювалось усно. Відповідно до Статуту про митний словесний суд на розгляд приймалась така номенклатура справ: спори між митницями і купцями про сплату митних зборів; про якість товару; кредитні угоди; про збереження та транспортування товару; про порушення термінів доставки товарів. У 1729 р. згідно з новим Вексельним статутом до юрисдикції митних судів також передавались і спори за вексельними угодами. Митна реформа 1753 р., яка увійшла в історію під назвою шуваловська реформа, фактично припинила подальший розвиток митних словесних судів. Незважаючи на припинення діяльності митних судів, продовжувалася діяльність «митних служителів» о «проступках по регулах и тарифах», які продовжували свою діяльність на підставі Указу Петра I 1724 року [2]. Пункт 17 Указу передбачав «в приморських та прикордонних містах» створення особливої групи «митних службовців» (достойних вимогам Комерц-колегії), на яких покладалися обов'язки щодо вжиття заходів протидії порушенням митних правил. Зміст цього пункту свідчить про високі вимоги, які пред'являються до претендентів на цю посаду, особливою вимогою є знання морського та митного права. Тобто вже із давніх часів було визначено, що митні справи мають значну специфіку, розв'язувати котрі можуть лише фахівці цієї сфери або суб'єкти правозастосовної діяльності, що зумовлюють цю специфіку.

З того часу пройшли кінцеві кардинальні зміни у завданнях та характері роботи судів. Зараз суди виступають не тільки як арбітражні суди при вирішуванні суперечок у митної сфері, органи кримінальної та адміністративної юрисдикції, але й як органи, завданням яких відповідно до ст. 3 Закону України «Про судоустрій України» [3] є обов'язок всемірно зміцнювати законність, забезпечувати правопорядок, запобігати злочинам та іншим правопорушенням, виховувати громадян в дусі відданості Вітчизні, точного і неухильного виконання Конституції і законів України, додержання дисципліни праці, чесного ставлення до державного і громадського обов'язку [4]. Це обумовлює необхідність керування існуючою судовою практикою усіма юрисдикційними органами, у тому числі митними, оскільки суди не тільки визначають ім'ям України оцінку

у справах, що були у провадженні митної служби, але й фіксують недоліки в її правоохоронній роботі та реагують на них відповідним чином. Особливе місце серед них займають постанови Пленуму Верховного Суду України (ВСУ), які дуже щільно фіксують зміни у криміналістичній, кримінологічній характеристиках та адміністративно-деліктних характеристиках митних правопорушень та рекомендує судам при розгляді цих справ враховувати ці зміни. Митне законодавство дуже мобільне. Як свідчить історія розвитку нашого національного митного законодавства, тільки воно за 20 років незалежності України тричі було кодифіковано, причому, у кожному разі в тій чи іншій мірі змінювалися підстави та порядок відповідальності за митні правопорушення.

У 1991 р. був прийнятий перший в Україні кодифікований акт — Митний кодекс України [5], у 2002 р. був прийнятий новий Митний кодекс України [6], в 2011-му — ще один [7]. До речі, Кримінальний кодекс України [8] (ККУ), Кримінально-процесуальний кодекс України [9] (КПКУ) та деякі інші акти мають чинність ще з часів СРСР! Тому слід звернути увагу на оперативність реагування на ці зміни у митному законодавстві України Пленумом Верховного Суду. Так, 26 лютого 1999 р. була прийнята постанова «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» № 2 [10], але 3 червня 2005 р. на підставі вивчення значного масиву справ про контрабанду та порушення митних правил була прийнята нова постанова «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» № 8 [11], яка, адекватно оцінюючи стан цієї протиправної діяльності, сформулювала нові вимоги для роботи судів при розгляді цієї категорії справ. Зрівнюючи ці акти, необхідно знайти суттєві зміни підходу Вищої судової інстанції до окремих матеріально-правових та процесуальних питань розгляду справ про контрабанду та порушення митних правил.

Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності)» [12] привело до деяких змін у розподілі юрисдикційних повноважень при вирішенні проблем, що виникають у сфері митної справи, у тому числі до підвищення ролі судової системи у забезпеченні законності у діяльності митних органів. Це пов'язано з декриміналізацією так званої «товарної контрабанди», яка зараз вважається відповідно до ст. ст. 351, 352 МКУ 2002 р. митним правопорушенням, що розглядається митними органами. Санкція цих статей передбачає конфіскацію товарів та транспортних засобів, що використовувалися для переміщення товарів — безпосередніх предметів порушення митних правил через митний кордон України (ст. 351 МКУ 2002 р.). Але, як вважає ст. 41 Конституції України [13], така санкція, як конфіскація, застосовується лише судом. Тобто остаточне рішення у справах, які передбачені ст. ст. 351, 352 МКУ 2002 р., зараз приймається судом, який здійснює перевірку законності та обґрунтованості усіх процесуальних дій митних органів.

Значно підвищується роль суду у застосуванні так званої «спеціальної конфіскації», у зв'язку з чим змінилися санкції ст. 201 та 305 ККУ, але й зараз використання судами конфіскації не тільки впливає на стан правоохоронної діяльності митних органів, а й на стан державного бюджету. Але, на жаль, судові органи не завжди при розгляді цієї категорії справ дотримуються таких шляхів. І вони на це відповідним чином не реагують, тому митники продовжують їх допускати. Так, за 5 місяців 2011 р. митні органи порушили 157 кримінальних справ на суму майже 185 млн грн. А конфісковано лише на 15 млн грн, стягнуто до бюджету — 0 грн. У 2010 р. — порушено 377 справ на 695 млн грн, конфісковано на 22,2 млн грн, стягнуто до бюджету — 0,8 млн грн [14]. Розширення застосування такої санкції за порушення митних правил ще значно посилює вплив оцінки судовими органами на стан протидії та боротьби компетентних органів з митними деліктами. Однак вже вказувалося на мобільність підстав та порядку проваджень у справах про порушення митного законодавства, тому Пленум ВСУ інколи затримується із рекомендаціями судовим органам щодо визначення напрямків розв'язання митних справ. Це стосується застосування такої санкції, як конфіскація. Так, Пленум Верховного Суду України постановою «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил» від 3 червня 2005 р. № 8 у п. 13 вказує, що предмети зі спеціально виготовленими сховищами та транспортні засоби, які використовувалися для приховування контрабандного товару при переміщенні через митний кордон, можуть бути конфісковані на підставі ст. 81 КПКУ за умови визнання їх речовими доказами.

Нова редакція ст. 351 та ст. 352 МКУ, ст. 201 та ст. 305 ККУ такого застереження не має, тобто митні органи можуть ставити питання перед судом про конфіскацію предметів, не посиляючись на ст. 81 КПКУ.

Однак не менш важливим щодо стану законності у правоохоронній діяльності митної системи є узагальнення судової практики по цих видах кримінальних та адміністративних справ (або її вивчення в окремих ланках з аналізом визначених недоліків та рекомендації щодо їх усунення у судовій діяльності). Їх виконання потягне услід посилення судового контролю за правоохоронною діяльністю митників, а це, звісно, буде сприяти підвищенню стану законності у сфері митної справи. Тому не можна не відмітити тенденцію зростання уваги судових органів (починаючи з ВСУ) до з'ясування стану правосуддя по цих справах. Конче, значна кількість матеріалів цієї судової практики була покладена у формування позиції ВСУ у справах про контрабанду та порушення митних правил у їх постановках 1999 р. та 2005 р. Однак в них були визначені лише напрямки здійснення основних процесуальних дій по встановленню усіх елементів злочину (деліктів) та визначенню міри покарання. В той же час узагальнення (вивчення) цієї судової практики деталізує усі кримінологічні та деліктологічні їх характеристики, що сприяє повсякденній діяльності митних органів при вирішенні справ про

порушення митного законодавства. Таке обстеження судової практики по такій категорії справ, як правило, здійснюється по ініціативі ВСУ, коли ним визнається за необхідність проведення цієї роботи у зв'язку з розбіжностями підходу судів до їх розгляду, але воно може бути здійснено у відповідності до розпоряджень (рекомендацій) відповідних державних ланок. Прикладом останньої підстави проведення такого узагальнення судової практики у справах про контрабанду та порушення митних правил є вимога Президента України, викладена у п. 21 «Програми боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на 2008–2009 роки» [15].

На виконання цього завдання Верховний Суд України наприкінці листопада 2008 р. вивчив здійснення правосуддя Малиновським та Приморським районними судами м. Одеси. Аналогічний аналіз у січні 2008 р. був здійснений в Любомльському та Ратнівському районних судах Волинської області. За результатами вивчення в апеляційних судах Одещини та Волині були проведені відповідні наради, під час яких проаналізовано недоліки судочинства та систематизовано практику розгляду «контрабандних» справ.

Під час узагальнення судової практики із вказаних категорій справ було виявлено ряд недоліків у діяльності судів, що потягло услід й недоліки у правоохоронній діяльності митників, оскільки вони при прийнятті рішень по кримінальних та адміністративних справах вільно й опосередковано орієнтуються на судову практику. Так, судами допускаються помилки при вирішенні питань застосування конфіскації предметів контрабанди, застосуванні конфіскації транспортних засобів, що використовувалися для переміщення безпосередніх предметів порушення митних правил. Всупереч закону деякі суди приймають до розгляду матеріали про порушення митних правил у тому разі, коли не встановлена особа правопорушника. Не завжди обґрунтованими були судові рішення про закриття справ про порушення митних правил за малозначністю вчиненого правопорушення. Тому й митні органи досить часто користувалися цією підставою для відмовлення відкриття провадження по митному правопорушенню.

Недоліки судочинства у справах цих категорій певною мірою обумовлені недосконалістю чинного законодавства. Верховний Суд України аналізуючи стан розгляду цієї категорії справ зазначив, що якість матеріалів, які передаються до суду працівниками митниці, часто викликає істотні зауваження, що призводить до негативних правових наслідків.

Так, у багатьох випадках задоволення судами скарг на постанови щодо порушення кримінальних справ про контрабанду обумовлюється ненаданням органом досудового слідства до суду у встановлений термін матеріалів, на підставі яких було прийнято рішення про порушення справи (причини такого ненадання можуть мати й суб'єктивний характер). Органами досудового слідства допускається неповнота слідства у справах про контрабанду, яку неможливо усунути у судовому засіданні,

що є підставою для повернення справ на додаткове розслідування. Всупереч вимогам кримінально-процесуального закону органами досудового слідства кримінальні справи, у випадках встановлення особи, яка вчинила контрабанду, нерідко порушуються не щодо цієї особи, а за фактом вчинення злочину. При вчиненні контрабанди із використанням транспортних засобів такі засоби органами досудового слідства не завжди визнаються знаряддями злочину, що позбавляє суд можливості застосовувати їх конфіскацію. Протоколи про порушення митних правил іноді складаються особами, які не мають на це повноважень. У деяких протоколах не чітко вказується сутність правопорушення, місце його вчинення, кількість і загальна вартість товару, що у подальшому ускладнює постановлення судом відповідного рішення.

Посадові особи митних органів не завжди складають протоколи про усне опитування громадян при забезпеченні здійснення митного контролю, коли громадяни в усній формі повідомляють про наявність у них певної суми валюти чи товарів. Митними органами допускаються порушення прав осіб, які притягуються до відповідальності: їм не дають можливості скористатися послугами адвоката, іноземним громадянам — послугами перекладача. Численні процедурні помилки призводять до обґрунтованого закриття справи судом, що зменшує ефективність правоохоронної діяльності митної служби.

Оскільки найбільше помилок у провадженні справ про контрабанду були зроблені у судовій практиці у справах про контрабанду наркотичних (та відповідних) засобів, тому ВСУ неодноразово зазначав свою позицію відносно кваліфікації цих правопорушень та визначення міри покарання за їх скоєння. Тому, услід за прийняттям 26 квітня 2002 року Пленумом Верховного Суду України постанови № 4 «Про судову практику у справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів» [16], в якій рекомендується судам керуватися зазначеними законами і відомчими нормативними актам, було проведено узагальнення судової практики по цих справах. Найбільш цікавим у цьому може бути проведення Верховним Судом України у 2010 р. узагальнення практики розгляду судами справ про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів* на підставі аналізу сучасного стану митної деліктності (з точки зору правосуддя!). По-перше, визначені основні напрямки переміщення контрабандою наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів; по-друге, визначені переважаючі засоби та заходи їх здійснення, що не тільки орієнтує митні служби на підвищення уваги до переміщення товарів цими маршрутами, але й звертає увагу на зміни юридичних характеристик митних правопорушень.

Наведемо лише деякі вилучення з цього об'ємного документа, який, на жаль, не знайшов своєї належної оцінки у правників. Аналіз роботи щодо боротьби з контрабандою наркотиків свідчить, що контрабандисти постійно удосконалюють, змінюють методи, спрямованість своєї злочин-

ної діяльності та використовують такі головні шляхи переміщення наркотиків через територію України.

По-перше, Балканський маршрут: починається у Південно-Західній Азії, проходить через території Ірану та Туреччини, а потім поділяється на два розгалуження, які пролягають через Балкани. Перше з них, яке називають «Північна дорога», пролягає через Болгарію, Румунію, Угорщину, Австрію, Німеччину. Друге розгалуження — «Південна дорога» — морем через Туреччину та Грецію має вихід до Італії.

Як «Північна дорога», так і «Південна дорога» Балканського маршруту пролягають і через територію України:

а) «Північна дорога» — через автомобільні пункти пропуску (далі — п/п) на україно-молдавському та україно-румунському державних кордонах «Могилів-Подільський-авто», «Мамалига», «Порубне» і транзитом через територію України до Республіки Польща через п/п на україно-польському державному кордоні «Ягодин», «Устилуг», «Рава-Руська», «Краківець», «Шегині».

До країн Балтії — через автомобільні п/п на україно-білоруському державному кордоні «Сеньківка», «Грем'яч», «Нові Яриловичі», «Виступовичі-авто», «Доманове».

Основні організатори перевезень через територію України — афганська, пакистанська та китайська общини, центри яких розташовані в містах: Одесі (Україна), Кишиневі (Республіка Молдова), Бухаресті (Республіка Румунія), Стамбулі (Туреччина). Основними перевізниками є водії вантажних автомобілів на маршрутах регулярних та нерегулярних перевезень — громадяни Туреччини, Молдови, Румунії;

б) «Південна дорога» проходить через морські п/п України від п/п «Одеса-1, 2, 3», «Іллічівськ — 1, 2», «Скадовськ», «Євпаторія», «Ізмаїл — торговий порт», «Рені — торговий порт», далі до Італії транзитом територією України через п/п на україно-угорському й україно-словацькому державних кордонах «Тиса», «Ужгород», «Лужанка», «Вилок».

Основні види наркотиків, які перевозяться «Південною дорогою», — героїн та група амфітамінів. Основними організаторами перевезень через територію України є: китайська община в м. Одесі, організовані кримінальні угруповання Автономної Республіки Крим, Молдови, Туреччини.

В українські порти наркотики потрапляють з іноземними суднами з азійських країн Середземномор'я, у тому числі морськими поромами з Туреччини, Болгарії, Грузії. Основні перевізники наркотиків: водії мікроавтобусів — громадяни України (транзит країнами Східної Європи до Італії — регулярні та нерегулярні перевезення) та водії вантажних автомобілів на маршрутах регулярних перевезень — громадяни Туреччини, Молдови, Румунії.

По-друге, визначені найбільш поширені способи, заходи та засоби правопорушень, що скоюються на цьому «маршруті». Для перевезення використовуються особливості конструкції вантажних транспортних

засобів (тягачів), а також спеціально обладнані сховища у багажних і вантажних відсіках автомобілів та у причепах. У мікроавтобусах — серед речей багажу та в кордонних передачах і посылках. Крім того, для перевезення використовуються й легкові автомобілі. У них наркотики можуть перевозитись у салоні автомобіля на задньому сидінні під чохлами або зберігатись у запасному колесі, у дверцятах, бамперах, бензобаку, кріпитися до днища.

Таке узагальнення судової практики слід вважати особливим напрямком судової системи щодо забезпечення законності у правоохоронній діяльності митників. Й, конче, не можна забувати такі традиційні засоби впливу судової влади на стан законності цієї діяльності митної служби, як вироки та постанови у митних справах. Однак вивчення змісту цих процесуальних документів свідчить, що суди рідко аналізують причини та умови скоєння та реагують відповідним чином на це.

Примітка

- * Узагальнення підготовлене суддею Верховного Суду України В. І. Косарєвим, науковим консультантом управління вивчення та узагальнення судової практики О. Г. Литвинко, начальником відділу контролю за культивуванням нарковмісних рослин Департаменту боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України А. Г. Скибінським. Витяг опрацьовано та підготовлено до друку начальником відділу узагальнення судової практики Л. В. Гавриловою.

Література

1. Гальський К. Є. Торгівля і митна справа в Україні (XVI—XVIII ст.) / К. Є. Гальський. — К.: Панорама, 2010. — 400 с.
2. Полное собрание законов Российской империи с 1649 года. Т. 7. 1723—1727. — Печатано в Тип. 2-го Отд. Собственной Его Императорского Величества Канцелярии, 1830.
3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 7 лип. 2010 р. № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. — 2010. — № 41—42, 43, 44—45. — Ст. 529.
4. Судоустрій України: підручник / за ред. С. В. Ківалова, д.ю.н., проф., акад. НАПрН України та АПН України. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — С. 35.
5. Митний кодекс України від 12 грудня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 16. — Ст. 203.
6. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 38—39. — Ст. 288.
7. Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України та деяких інших законодавчих актів України від 12.05.2011 р. (дата реєстрації) № 8130-д [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=40331
8. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 25—26. — Ст. 131.
9. Кримінально-процесуальний кодекс України від от 28 грудня 1960 р. // Відомості Верховної Ради УРСР. — 1961. — № 2. — Ст. 15.
10. Про судову практику в справах про контрабанду та порушення митних правил:

- постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 лют. 1999 р. № 2 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-99>.
11. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : постанова Пленуму Верховного Суду України 3 черв. 2005 р. № 8 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-05>.
 12. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо гуманізації відповідальності за правопорушення у сфері господарської діяльності)» від 27 верес. 2011 р. (дата реєстрації) № 9221 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=41271.
 13. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
 14. Митна служба за 5 місяців 2011 року перерахувала до бюджету майже 40 мільярдів гривень // Митна газета. — 2011. — 12 черв. — С. 1.
 15. Про Програму боротьби з контрабандою та порушенням митних правил на 2008—2009 роки : указ Президента України від 4 берез. 2008 р. № 195/2008 // Офіційний вісник Президента України. — 2008. — № 7. — Ст. 346.
 16. Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів : постанова Пленуму Верховного Суду України 26 квіт. 2002 р. № 4 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-02>.

А н о т а ц і я

Додін Є. В. Роль суду в забезпеченні законності правоохоронної діяльності митних органів. — Стаття.

У статті розглядається роль та місце судів у забезпеченні законності правоохоронної діяльності митних органів. Визначається необхідність керування існуючою судовою практикою усіма юрисдикційними органами, а особливо митними органами України з урахуванням мобільності митного законодавства, декриміналізації товарної контрабанди, застосування «спеціальної конфіскації» та ін.

Автором аналізується значення рекомендацій Верховного Суду України 1999 р. № 2, 2005 р. № 8 при прийнятті рішень у справах про митні правопорушення.

Ключові слова: законність, контрабанда, митна злочинність, митні органи, порушення митних правил, правоохоронна діяльність, судова система.

А н н о т а ц і я

Додін Е. В. Роль суда в обеспечении законности правоохранительной деятельности таможенных органов. — Статья.

В статье рассматривается роль и место судов в обеспечении законности правоохранительной деятельности таможенных органов. Определяется необходимость управления существующей судебной практикой всеми юрисдикционными органами, а особенно таможенными органами Украины с учетом мобильности таможенного законодательства, декриминализации товарной контрабанды, применения «специальной конфискации» и т.д.

Автором анализируется значение рекомендаций Верховного Суда Украины 1999 г. № 2, 2005 г. № 8 при принятии решений по делам о таможенных правонарушениях.

Ключевые слова: законность, контрабанда, таможенная преступность, таможенные органы, нарушение таможенных правил, правоохранительная деятельность, судебная система.

S u m m a r y

***Dodin Y. V.* The court's role in ensuring the rule of law enforcement activity of customs authorities. — Article.**

The article examines the role and place of the courts to ensure the rule of law enforcement activity of customs authorities. Determined by the need to manage the existing jurisprudence of all jurisdictional authorities, and especially the customs authorities of Ukraine, taking into account the mobility of the customs legislation, decriminalization of commodity smuggling, the use of «special forfeiture,» etc.

The author examines the importance of the recommendations of the Supreme Court of Ukraine, 1999 N 2, 2005, N 8, with decision-making in cases of customs violations.

Keywords: rule of law, contraband, customs crime, customs authorities, the violation of customs regulations, law enforcement, the judicial system.